

CAPÍTOL I

MARC NATURAL

A. MEDI FÍSIC

a. OBRES DE CARÀCTER GENERAL - LA COMARCA

1 - SOLÉ SABARÍS, Lluís

Geografia de Catalunya
Ed. Aedos. Barcelona 1968
Vol. I Geografía General.
Vol. III, 1974 :
cap. XIV, Baix Llobregat. pps. 425-496. per J. REBAGLIATO
cap. XV, Barcelonès, pp 497-521, per Pau VILA

2 - DEFFONTAINES, Pierre

Le delta du Llobregat. Étude de géographie humaine
Toulouse 1949, Madrid 1956 (Estudios geográficos XVI n.º 63 p 219-228)
Barcelona 1960.

3 - MARQUÉS I ROCA, M.ª Àngels

Les formacions quaternàries del Delta del Llobregat
Ed. Institut d'Estudis Catalans. Arxiu de la Secció de Ciències. LXXI. Premi
Enric de Larratea 1975.
Barcelona 1984. 280 pp. Tesi de Doctorat.
Treball d'investigació sobre la geomorfologia i tectònica del Delta. Sediments,
paleontologia i desenvolupament del Delta.

4 - PLANAS I TORRES, Ramon

Braços i rius, estanys i maresmes del Delta del Llobregat
Ed. Caixa d'Estalvis de Catalunya.
Barcelona, abril 1984. 135 pp
Visió unitària del que ha estat i encara és el conjunt d'aiguamolls del Delta del
Llobregat.

5 - INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL

Natura, ús o abús? Llibre blanc de la gestió de la Natura als Països Catalans.
Ed. Barcino. Barcelona. 1976.
570 pp
Memòria nº 9 de l'Institució Catalana d'Història Natural, filial de l'Institut
d'Estudis Catalans.
(Delta del Llobregat: pgs. 260-263)

6 - Són remarcables les publicacions del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, especialment les publicacions de les Jornades anuals.

De les Primeres Jornades (publicació Martorell 1982):

BOLÒS, Oriol de

La vegetació del Baix Llobregat pg. 64-79.

De les Segones Jornades (publicació Martorell 1983):

L'agricultura i l'ordenació del sol a la comarca del Baix Llobregat. pg. 11-19.

De les Terceres Jornades, sota el títol *Què en farem del Llobregat?* (publicació Martorell 1974).

VIVES, Miquel

El Llobregat, element definidor de la nostra comarca.

MARQUÉS, M.ª Àngels

Variables en l'evolució d'algunes plantes deltaïques.

CODINA, Jaume

Síntesi històrica.

SANTOJA Ismael

El Llobregat i l'agricultura de la seva àrea d'influència.

VILARÓ I RIGOL, Francesc

La problemàtica de la depuració de les aigües.

GALOFRÉ I TORREDEMER, Andreu

La problemàtica de la captació i tractament de les aigües.

MIRALLES, Josep M.^a

L'aprofitament de les aigües del Llobregat per a l'abastament.

FERRET, Josep

Comunitat d'usuaris d'aigües del Delta.

BOLÒS, Oriol de

La vegetació.

CANTALLOPS, Lluís

Els rius com a suport del lleure en les comunitats urbanes.

JORBA, Manel

El Llobregat en dos moments de la literatura catalana.

7 - Revista ARREL

n.º 2, gener abril 1982.

Ed. per la Diputació de Barcelona.

Dedicada al Baix Llobregat. pgs. 2-67.

També apareix IV 70.

Publicacions didàctiques per al coneixement del Baix Llobregat

8 - ROLDAN BERMEJO, Enric i SOLER AMIGÓ, Joan

La Comarca.

Nº 1 de la Col·lecció Quaderns del Baix.

Ed. Ajuntament de l'Hospitalet (Departament Dinàmica Educativa). 1984.

46 pgs.

Publicació didàctica dirigida a les escoles.

Tracta dels termes de la divisió territorial de Catalunya i com afecta aquesta al Baix Llobregat. La cartografia és de Francesc Muro.

9 - VILA CLARA i UBACH, Joana M.^a

El Riu.

Nº 2 de la Col·lecció Quaderns del Baix.

Ed. Ajuntament de l'Hospitalet (Departament Dinàmica Educativa). 1984.

30 pgs.

Publicació didàctica dirigida a les escoles.

Descripció de la conca del riu i el seu recorregut. Cabal i pluviositat. Descripció de l'aqüífer i estructura geològica del delta. La contaminació: causes i conseqüències.

10 - CASAS I ROMEO, Glòria

L'Agricultura.

Nº 3 de la Col·lecció Quaderns del Baix.

Ed. Ajuntament de l'Hospitalet (Departament Dinàmica Educativa). 1984.

16 pgs.

Publicació didàctica dirigida a les escoles.

L'agricultura avui, els productes agrícoles i l'explotació agrària: la propietat de la terra; treball, tecnificació i comercialització dels productes.

11 - CHAMORRO I MORENO, Caterina

La Vegetació.

Nº 4 de la Col·lecció Quaderns del Baix.

Ed. Ajuntament de l'Hospitalet (Departament Dinàmica Educativa). 1984.

34 pgs.

Materials d'informació i documentació per a mestres.

Vegetació potencial del Baix Llobregat i les modificacions introduïdes en el moment actual.

b. EL MEDI FÍSIC A L'HOSPITALET

Publicacions del Departament de Dinàmica Educativa de l'Ajuntament.

- 12 - D.D.E. (Ajuntament de l'Hospitalet)
L'Hospitalet: dades, gràfiques i plànols.
Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet).
L'Hospitalet: dades, gràfiques i plànols.
Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet).
Col·lecció Quaderns urbans n.º 1. 1983.
35 pgs. + 1 plàtol.
Apareix també a: II 8, III 5.
- 13 - CASAS, Joan
Arbres a la ciutat.
Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet).
Abril 1982; reedició, abril 1983.
15 pgs.
Publicació didàctica dirigida a les escoles a fi que els alumnes coneguin l'acció beneficiosa dels arbres a la ciutat i les més de 20 espècies d'arbres existents als nostres carrers.
- 14 - MITJANS I CARBÓ, Monserrat
Itinerari pedagògic en el Parc de Can Boixeres (Lliçons de botànica).
Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet).
1982
43 pgs.
43 pgs.
Al Parc de Can Boixeres existeixen més de 30 espècies d'arbres diferents. A través de plànols i fotografies aquest llibret ensenya a descobrir-los i descriu les qualitats i la tipologia de cada un.
- 15 - TOMÀS, Carme i MIR, Marina
Can Boixeres. Observacions botàniques estacionals.
Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet). 1982.
20 pgs.
Recull de 18 fitxes d'observació dels canvis a la flora del jardí de Can Boixeres al llarg de les tres estacions —tardor, hivern i primavera— del curs escolar.
- 16 - DOMINGUEZ, Antoni
Can Sumarro, hort experimental.
Ed. Ajuntament de l'Hospitalet i Generalitat de Catalunya, Departament

d'Ensenyament. Octubre 1983.

80 pgs.

Guia didàctica i possibilitats de cultius i pràctiques hostícoles que els estudiants de BUP poden realitzar en aquest espai que l'Ajuntament ha posat a la seva disposició.

17 - JANÉS I TUTUSAUS, Josep

Què en fem dels residus.

Ed. Ajuntament de l'Hospitalet. 1982.

36 pgs.

Publicació dirigida a les escoles amb propostes didàctiques sobre la composició el tonatge, la complexitat tècnica i el cost que comporta la recollida de la brosса (residus sòlids urbans) d'una gran ciutat, i especialment la de l'Hospitalet.

18 - DOMÍNGUEZ, Antoni

El medi físic de l'Hospitalet

Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet).

Col·lecció Quaderns urbans n.º (En preparació)

Estudi del sòl, materials, règim d'aigües de l'Hospitalet, dins del marc del Delta del Llobregat. Propostes didàctiques.

B. TOPONÍMIA

19 - MONTANER GIRÓ, Pere

Orígens de l'Hospitalet l'any 986.

Ed. Inèdit (exemplar mecanografiat al Museu). 1968.

117 planes.

Apareix també a: II 14

20 - GARCIA PALACIN, Antonio de P.

Origen histórico de Hospitalet de Llobregat (El antiguo término parroquial de Sta. Eulalia de Provenzana).

Ed. Inèdit (exemplar mecanografiat al Museu). 1966.

76 planes.

Apareix també a: II 15

20 - MARCÉ Y SANABRA, Francesc

bis *Consideraciones en torno al nombre de la ciudad de Hospitalet.*

Informe utilitzat per a la recuperació del nom tradicional o sia "L'Hospitalet de Llobregat". Maig. de 1976.

11 folis.

21 - NOVELL, Antoni

Investigació sobre la toponímia de Provençana. Segles X al XIII.

Exemplar mecanografiat al Museu.

22 - SOLÉ AMIGÓ, Joan

Els noms de les escoles de l'Hospitalet.

Ed. Departament Dinàmica Educativa (Ajuntament de l'Hospitalet). 1983.
215 pgs.

Nomenclàtor presentat com un llibre de lectura explicant l'origen i les vinculacions culturals i històriques dels noms de les nostres escoles. De fet, aquests noms propicien un repàs a la toponímia, a personatges de la ciutat Il·lustres en el camp cultural i a la història local i general de Catalunya.

Apareix també a: II 9, II 166 bis.

ARTICLES PUBLICATS

23 - COLOMER, Ignasi M.

El nom de l'Hospitalet de Llobregat damunt les Cartes geogràfiques.

L'Hospitalet. Boletín de Información Municipal. N° 66 (2n trimestre 1970).
Pgs. 5-10.

24 - CANDÈL VILA, Rafael

Referencias históricas: Por qué Hospitalet se llama así.

L'Hospitalet. Boletín de información Municipal. N° 26 (2n. trimestres de 1960).

Pgs. 55-57.

C. CARTOGRAFIA

a. RELACIÓ DE PLÀNOLS I MAPES EXISTENTS EN EL MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT

Nota: Aquesta relació ha estat elaborada per Francesc Marcè, Director del Museu d'Història de la ciutat. Estan numerats segons el número d'ordre del propi Museu.

1 - MAPA GEOLÒGIC DEL DELTA DEL LLOBREGAT

Ampliació fotogràfica de la reproducció publicada a la *Geografia de Catalunya* volum 1, editorial Aedos, Barcelona 1962.

Nº catàleg: 329. Mides: 72'2 x 75 cm (v.) Clixé fotogràfic: 61.

2 - SANCTA EULALIA DE PROVINCIANA IN S.X.

Mapa del terme de Provençana en el segle X. S'hi han situat els noms de lloc recopilats a través de pergamins de l'època. Realitzat per Antoni Novell i Bofarull el 1974 per encàrrec del Museu.

N.º catàleg: 330. Mides: 100 x 69,5 cm. Clixé fotogràfic: 51.

3 - MAPA DEL TERRITORI DE BARCELONA EN LA SEGONA MEYTAT DEL SEGLE XI

Per Francesch Carreras y Candi - Any 1910.

Ampliació fotogràfica convencional de la reproducció publicada a la *Geografia General de Catalunya* del mateix autor. S'hi delimita el terme parroquial de Santa Eulàlia de Provençana.

N.º catàleg: 331. Mides: 43'5 x 62 cm. Clixé fotogràfic: 57.

4 - BARCÑA S. XI

Mapa de Barcelona al segle XI. S'hi inclou Provençana. Realitzat i editat per Antoni Novell i Bofarull el 30-XI-1972. Litografia Aleu. Barcelona.

N.º catàleg: 332. Mides: 50 x 70 cm. Clixé fotogràfic: 53.

5 - SANCTA EULALIA DE PROVINCIANA IN S. XI

Mapa del terme de Provençana en el segle XI. S'hi han situat els noms de lloc recopilats a través de pergamins de l'època. Realitzat per Antoni Novell i Bofarull el 1974 per encàrrec del Museu.

N.º catàleg: 333. Mides: 100 x 69'5 cm. Clixé fotogràfic: 52.

6 - SANCTA EULALIA DE PROVINCIANA IN S. XII

Mapa del terme de Provençana en el segle XII. S'hi han situat els noms de lloc recopilats a través de pergamins de l'època. Realitzat per Antoni Novell i Bofarull el 1974 per encàrrec del Museu.

N.º catàleg: 334. Mides: 69'5 x 100 cm. Clixé fotogràfic: 54.

7 - SANCTAEULALIA DE PROVINCIANA IN S. XIII

Mapa del terme de Provençana en el segle XIII. S'hi han situat els noms de lloc recopilats a través de pergamins de l'època. Realitzat per Antoni Novell i Bofarull el 1974 per encàrrec del Museu.

N.º catàleg: 335. Mides: 69'5 x 100 cm. Clixé fotogràfic: 55.

8 - PLANO DE BARCELONA sitiada por las Armas de Francia el dia 22 de junio y defendida hasta 5 de agosto del año 1697 que fué entregada, capitulando según el más riguroso estilo de guerra, el Excmo. Sr. D. Jorge Lansgrave de Has-

sia, Virrey y Capitán General del Principado y Exército de Catalunya.

Dibuixat per Fran. Gazan i imprès per G. Gianola a Barcelona el 1699, en quatre fulls.

El 1890 fou imprès de nou en sis fulls a la fototípia Suc. Ramirez i Cia. Barcelona.

Ampliació fotogràfica dels dos fulls que corresponen al terme de l'Hospitalet (Spitalet) ben detallat geogràficament.

Nº catàleg: 336. Mides: 175 x 82'2 cm. Clixé fotogràfic:

9 - PLAN DE BARCELONE ou est marqué le camp de l'armée DU ROY qui en fait le Blocus depuis le juillet 1713 avec la ligne de contrevalation et autres postes avencez contre la place.

Còpia de l'original feta a Madrid el 26 de juny de 1890. Reproducció fotogràfica de l'esmentada còpia. Inclou el terme de l'Hospitalet i hi ha una interessant detall del nucli urbà.

Nº catàleg: 337. Mides: 72 x 99 cm (v.) Clixé fotogràfic:

10 - MAPA en que representa como el Rio Llobregat antiguamente tenia su alveo oriental en la oriental divisió del territorio que en el dia divide el Término y Parroquia del Hospitalet, de la de Port, que es parroquia de Sans, y como en el decurso del tiempo haviendo dicho Rio (cerca de los años 1080 ú 1090) hecho salto, tomó su curso por la parte occidental de dicho territorio del Hospitalet.

Mapa del segle XVIII (1722 ?) que fou utilitzat amb altres documents, per tal d'aclarir els límits de les parròquies d'El Prat i de l'Hospitalet. Aquests límits depenien del curs del riu que amb els anys havia variat notablement. Es probable que procedeixi de l'arxiu parroquial. Donació al Museu de Francesc Martínez.

Nº catàleg: 338. Mides: 30'5 x 43 cm. (v.) Clixé fotogràfic: 56.

11 - RELACION del curso que debe hacer la acequia nombrada de la Concepción indicando los pueblos, villas, lugares y casas de campo por donde debe tener su curso.

Mapa d'autor anònim, probablement del segle XVIII que comprèn des de Martorell fins a Barcelona. Va acompañat de 65 noms de lloc, 9 dels quals corresponen a l'Hospitalet. És còpia de l'original pertanyent a la col·lecció de Mn. Ignasi Colomer.

Nº catàleg: 339. Mides: 36 x 108 cm (v.) Clixé fotogràfic: 63 al 66.

12 - TERMINO DEL HOSPITALET N.º 8 - Plan geométrico de la porción comprendida en el estado de este Mun.º regable por las agus procedentes del río Llobregat por medio del canal titulado Sema. Sra. Infanta D.ª Luisa Carlota de Bor-

bón construido a expensas de los terratenientes de su comprensión. Barcelona 31 de agosto de 1850 - Juan Soler i Mestres.

Reproducció fotogràfica facsímil en color, de l'original propietat del Canal. S'hi detallen les parcel·les de terrenys de cada propietari, les masies, els camins, etc.

Tros de vora del riu.

N.º catàleg: 340. Mides: 54 x 86'4 cm. Clixé fotogràfic: 131.

- 13 - TERMINO DEL HOSPITALET N.º 9 - Plan geométrico de la porción comprendida en el estado de este Mun.^o regable por las aguas procedentes del río Llobregat por medio del canal titulado Sema. Sra. Infanta D.ª Luisa Carlota de Borbón, construido a expensas de los terratenientes de su comprensión. Barcelona 31 de agosto de 1850 - Juan Soler i Mestres.

Reproducció fotogràfica facsímil en color, en l'original propietat del Canal. S'hi detallen les parcel·les de terrenys de cada propietari, les masies, els camins, etc.

Tros de vora del riu, continuació de l'anterior.

N.º catàleg: 341. Mides: 54 x 86'1 cm. Clixé fogoràfic: 132.

- 14 - TERMINO DEL HOSPITALET N.º 10 - Plan geométrico de la porción comprendida en el estado de este Mun.^o regable por las aguas procedentes del río Llobregat por medio del canal titulado Sema. Sra. Infanta D.ª Luisa Carlota de Borbón, construído a expensas de los terratenientes de su comprensión. Barcelona 12 setiembre de 1850 - Juan Soler i Mestres.

Reproducció fotogràfica facsímil en color, de l'original propietat del Canal. S'hi detallen les parcel·les de terrenys de cada propietari, les masies, els camins, etc.

Tros que limita amb El Prat.

N.º catàleg: 342. Mides: 56'1 x 88'8 cm. Clixé fotogràfic: 133.

- 15 - TERMINO DEL HOSPITALET N.º 11 - Plan geométrico de la porción comprendida en el estado de este Mun.^o regable por las aguas procedentes del río Llobregat por medio del canal titulado Serma. Sra. Infanta D.ª Luisa Carlota de Borbón, construído a expensas de los terratenientes de su comprensión. Barcelona 27 de octubre de 1850 - Juan Soler i Mestres.

Reproducció fotogràfica facsímil en color, de l'original propietat del Canal. S'hi detallen les parcel·les de terrenys de cada propietari, les masies, els camins, etc.

Tros que toca al mar.

N.º catàleg: 343. Mides: 50'2 x 85'3 cm. Clixé fotogràfic: 134.

- 16 - TERMINO DEL HOSPITALET N.º 12 - Plan geométrico de la porción comprendida en el estado de este Mun.^o regable por las aguas procedentes del río Llobregat por medio del canal titulado Sema. Sra. Infanta D.ª Luisa Carlota de Borbón, construido a expensas de los terratenientes de su comprensión. Barcelona 31 de agosto de 1850 - Juan Soler i Mestres.

Reproducció fotogràfica facsímil en color, de l'original propietat del Canal. S'hi detallen les parcel·les de terrenys de cada propietari, les masies, els camins, etc.

Tros que limita amb Santa Maria de Sants.

N.^o catàleg: 344. Mides: 34'8 x 87'2 cm. Clixé fotogràfic: 135.

- 17 - TERMINO DEL HOSPITALET N.º 13 - Plan geométrico de la porción comprendida en el estado de este Mun.^o regable por las aguas procedentes del río Llobregat por medio del canal titulado Sema. Sra. Infanta D.ª Luisa Carlota de Borbón, construido a expensas de los terratenientes de su comprensión. Barcelona octubre de 1850 - Juan Soler i Mestres.

Reproducció fotogràfica facsímil en color, de l'original propietat del Canal. S'hi detallen les parcel·les de terrenys de cada propietari, les masies, els camins, etc.

Tros que limita amb Santa Maria de Sants, continuació de l'anterior.

N.^o catàleg: 345. Mides: 53'4 x 86'4 cm. Clixé fotogràfic: 136.

- 18 - TERMINO DEL HOSPITALET N.º 14 - Plan geométrico de la porción comprendida en el estado de este Mun.^o regable por las aguas procedentes del río Llobregat por medio del canal titulado Sema. Sra. Infanta D.ª Luisa Carlota de Borbón, construido a expensas de los terratenientes de su comprensión. Barcelona 31 de agosto de 1850 - Juan Soler i Mestres.

Reproducció fotogràfica facsímil en color, de l'original propietat del Canal. S'hi detallen les parcel·les de terrenys de cada propietari, les masies, els camins, etc.

Tros corresponent al nucli urbà de la vila.

N.^o catàleg: 346. Mides: 53'8 x 86'2 cm. Clixé fotogràfic: 137.

- 19 - TERMINO DEL HOSPITALET N.º 15 - Plan geométrico de la porción comprendida en el estado de este Mun.^o regable por las aguas procedentes del río Llobregat por medio del canal titulado Sema. Sra. Infanta D.ª Luisa Carlota de Borbón, construido a expensas de los terratenientes de su comprensión. Barcelona 29 agosto de 1850. - Juan Soler i Mestres.

Reproducció fotogràfica facsímil en color, de l'original propietat del Canal.

S'hi detallen les parcel·les de terrenys de cada propietari, les masies, els camins, etc.

Tros corresponent al nucli de Santa Eulàlia tocant a la Riera Blanca. Hi ha l'edifici de La Torrassa.

N.º catáleg: 347. Mides: 54 x 86 cm. Clixé fotogràfic: 138.

20 - PLANOL relatiu a la portada d'aigües a la vila des de la mina del Mas Conill d'Esplugues i a través del repartidor del Baró de Maldà.

Establert a conseqüència dels acords subscrits entre Gaietà Maria Amat i d'Amat, Baró de Maldà, l'Ajuntament presidit pel Batlle Pau Cerdà i el rector Josep Montasell el 1864. Hi ha el recorregut de la canalització de l'aigua, l'emplaçament de cinc fonts noves, el de les dues antigues, els carrers i els edificis del nucli urbà. Escala 1:2.000.

Signat pel mestre d'obres Eusebi Parera el 10 de novembre de 1867.

N.º catáleg: 348. Mides: 59'2 x 125 cm. (irregular) Clixé fotogràfic: 76.

21 - PLANO de las nuevas alineaciones que se tratan de hacer en unos terrenos pertenecientes a distintos propietarios situados en Hospitalet de Llobregat y que se destinan a la urbanización.

Redactat per l'arquitecte Francesc Nariné el 4 de juliol de 1883.

Escala: 1:300.

Correspon a la primera eixamplia de la vila a partir del camp del rector.
N.º catáleg: 349. Mides: 87 x 145 cm. Clixé fotogràfic: 77.

22 - PLANO con indicación de la zona inundable por el río Llobregat en el término de Hospitalet.

Hospitalet abril de 1906.

Escala: 1:30.000.

Plànol esquemàtic del terme des del nucli antic o centre fins al mar. La zona inundable hi és senyalada amb un color rosat.

N.º catáleg: 350. Mides: 26'2 x 33'3 cm. Clixé fotogràfic:

23 - PLANO DEL REAL CANAL DE LA INFANTA Dª LUISA CARLOTA DE BORBON

Barcelona julio de 1908 - El facultativo Mariano Tomás y Barba.

Escala: 1:30.000.

Enquadernat amb cobertes de tela de color granat. S'hi descriu el recorregut del canal des de Molins de Rei fins a can Tunis. Hi ha les sèquies, pluvials, carreteres, salts d'aigua, etc.

N.º catáleg: 351. Mides: 35'5 x 52'5 cm. Clixé fotogràfic: 67.

24 - AVANT-PROJECTE DE URBANISACIÓ DEL PLA DEL LLOBREGAT Y MONTANYA DE MONTJUICH.

Port Franch y Port industrial ab sas agrupacions fabrils - Barcelona, 15 desembre 1909.

Realitzat per l'enginyer Frederic Armenter.

Ampliació fotogràfica convencional de la reproducció publicada a la *Geografia General de Catalunya* vol. *Ciutat de Barcelona* de Francesc Carreras i Candi.

Nº catàleg: 352. Mides: 45'2 x 58'2 cm. (v.) Clixé fotogràfic: 62.

25 - TERMINO DE HOSPITALET

Planimetria

Escala 1:25.000.

Comprèn el terme de l'Hospitalet d'abans de les segregacions. No hi ha data.

Probablement és de la dècada de 1920.

Nº catàleg: 353. Mides: 40'3 x 35'6 cm (v.) Clixé fotogràfic: 79.

26 - PLANO DE HOSPITALET DE LLOBREGAT.

Realitzat per la "Brigada de Ingenieros".

Escala: 1:2.000 - Any 1923.

Comprèn aproximadament el districte Centre; Limita al nord amb el ferrocarril de Sant Vicenç a Barcelona per Vilafranca; a l'est amb Cornellà; al sud amb la carretera del Mig o de Manso i a l'oest amb el Torrent Gornal i el ferrocarril de Madrid a Barcelona. Es detallen amb molta precisió carrers, edificis i eixides, ferrocarrils, etc.

Nº catàleg: 354. Mides: 87 x 119'2 cm. (v.) Clixé fotogràfic: 99, 129 i 226.

27 - PLANO DE BARCELONA Y SUS CONTORNOS - 32 PUERTO FRANCO.

Levantado por la Brigada Topográfica de Ingenieros - Datos de campo 1922-1923 - Dibujado año 1923-24.

Escala 1:5.000.

Comprèn bona part de la marina al sud de la carretera del Mig. Es detallen els camins, ferrocarrils, masies, etc.

Nº catàleg: 355. Mides: 56'8 x 65 cm. Clixé fotogràfic:

28 - PLANO DE BARCELONA Y SUS CONTORNOS - 28 HOSPITALET - SANS.

Levantado por la Brigada Topográfica de Ingenieros - Datos de campo años 1921 al 1923 - Dibujos: años 1923-24. Escala 1:5.000.

Comprèn part del terme de l'Hospitalet des de la carretera del Collblanch al nord; la rambla J. Oliveras a ponent; part de la carretera del Mig i de la Carretera d'El Prat al Sud i la Riera Blanca a l'est. Es detallen els edificis, ferrocarrils, masies, etc.

Nº catàleg: 356. Mides: 56'8 x 65 cm. Clixé fotogràfic: 102.

29 - PLANOL DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT - 1923.

Escala 1:5.000.

Realitzat per Valentí Julià el 1984 a partir de alguns plànols parciais de la "Brigada Topogràfica de Ingenieros". Per encàrrec del Museu d'Història. S'hi detallen en vermell totes les edificacions.

Nº catàleg: 357. Mides: 135 x 100 cm. Clixé fotogràfic:

30 - PLANO DE BARCELONA Y SUS CONTORNOS - 31 CORNELLÀ - PRAT.

Realitzat per la "Brigada Topogràfica de Ingenieros" (escrit a llapis diu: "copia terminada el 30 de julio 1925"). Escala 1:5.000.

Comprèn una petita part de l'Hospitalet a tocar del riu.

Nº catàleg: 358. Mides: 58 x 68'5 cm. Clixé fotogràfic:

31 - PLANO DE LA ZONA DEL PUERTO FRANCO DE BARCELONA Y TERREROS ADYACENTES.

Consorcio del Puerto Franco. Barcelona - Brigada Topográfica del Ingenieros del Ejército - Levantado y dibujado por la 2ª Compañía - Barcelona 12 setiembre 1926. Escala 1:10.000.

Molt interessant per la informació que conté de les masies, camins, carreteres, sèquies, etc. de la marina.

Nº catàleg: 359. Mides: 77 x 89'2 cm. (v.) Clixé fotogràfico: 107.

32 - PLANO GENERAL (de l'Hospitalet de Llobregat).

División en zonas. Escala 1:5.000.

Correspon a la col·lecció del pla d'eixampla i reforma interior redactat per l'arquitecte municipal Ramon Puig Gairalt el 1926 (existeixen, a més a més, 18 clixés fotogràfics de diferents plànols i perspectives d'aquest pla d'eixampla).

Nº catàleg: 360. Mides: 130 x 96'2 cm. (v.) Clixé fotogràfic: 78.

33 - SAN BAUDILIO DE LLOBREGAT - Croquis de la región comprendida en esta hoja. Mapa topogràfic en què es dibuixa la configuració de la superfície en relieve. Inclou el terme de l'Hospitalet. Publicat per "Instituto Geológico y Minero de España bajo la dirección del Excmo. Sr. Luis de la Peña. Año 1930". Ampliació fotogràfica convencional.

Nº catàleg: 361. Mides: 41'5 x 98'7 cm. Clixé fotogràfic: 58.

34 - PLA DE LA CIUTAT DE HOSPITALET

Hospitalet abril 1932. Escala 1:5.000.

Realitzat pels serveis tècnics de l'Ajuntament. Hi ha els carrers, carreteres, fer-

rocarrils, masies, etc. indicant-ne els noms. També hi consten les barriades.
N.º catàleg: 362. Mides: 118'4 x 92'2 cm (v.) Clixé fotogràfic: 832.

35 - LES MASIES DE L'HOSPITALET.

Escala aproximada: 1:5.000.

Plànol amb la situació de les masies, el canal i les seves derivacions, les pluvials, carreteres, camins, etc. Comprèn des de la carretera de Collblanch fins al mar. Realitzat pels serveis del Museu el 1980 en un intent de recollir les dades anteriors a la urbanització de la Zona Franca i del Polígon de Bellvitge. N'existeix una edició impresa feta pel Museu de mides 44'7 x 31'5 cm.

N.º catàleg: 363. Mides: 182'5 x 1'7 cm. Clixé fotogràfic: 797.

36 - PLANO DE LA CIUDAD DE HOSPITALET

Escala 1:5.000.

Realitzat pels serveis tècnics de l'Ajuntament. Hi ha els carrers, carreteres, ferrocarrils, masies, etc. No porta data. Probablement és d'abans de 1950, encara que s'hi feren modificacions successives fins als començaments dels anys 60. N'existeix un vegetal del qual se'n poden treure còpies.

N.º catàleg: 369. Mides: 97'5 x 96'5 cm. Clixé fotogràfic.

37 - PLANO DE HOSPITALET

Hi ha dibuixats alguns edificis notables i, amb un altre format, fou utilitzat com a guia. Porta el nomenclàtor de carrers. Publicat per la Ponència de Cultura de l'Ajuntament el 1970. Realitzat per Valentí Julià i Marià Riera segons el projecte de Francesc Marcé. Escala convencional.

N.º catàleg: 370. Mides: 70 x 50 cm. Clixé fotogràfic:

38 - PLANO DE HOSPITALET

Hi ha dibuixats alguns edificis notables i situa destacadament les oficines de farmàcia (que foren les responsables de la publicació al 1972). Porta el nomenclàtor de carrers. Escala convencional.

N.º catàleg: 371. Mides: 56 x 54'5 cm. Clixé fotogràfic: —.

39 - AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT - Plànol de la ciutat Any 1982.

Actualitzat segons el vol de 1977. Escala 1:5.000.

Porta el nomenclàtor de carrers.

N'existeix un vegetal del qual se'n poden treure còpies.

N.º catàleg: 372. Mides: 118'5 x 104'7 cm. Clixé fotogràfic: —.

40 - CONSORCIO DE LA ZONA FRANCA DE BARCELONA - Plano de la Zona. Escala 1:5.000. No porta data.

S'hi detallen els camins, carreteres, masies, ferrocarrils, sèquies, etc. Si bé el plànom és correcte i ben explicatiu, s'hi han observat errors en alguns noms. Documentació de Vicenç Torras.

N.º catàleg: 373. Mides: 87 x 119'5 cm. Clixé fotogràfic: —.

- 41 - L'HOSPITALET DE LLOBREGAT - 36-16 (420) - Mapa militar de España.
Escala 1:50.000 Edició publicada al 1980 pel "Servicio Geográfico del Ejército" amb dades de 1977.

N.º catàleg: 374. Mides: 58 x 78 cm. Clixé fotogràfic: —.

42 - COMARQUES DE CATALUNYA.

Mapa general de Catalunya amb dades de població de 1981. Escala 1:200.000.
Publicació de Distrimapas Telstar. Barcelona
Estudi i realització cartogràfica de Felip Garcia i Acon.
N.º catàleg: 375. Mides: 96 x 86 cm. Clixé fotogràfic: —.

43 - AREA METROPOLITANA DE BARCELONA

Comprèn totes les poblacions de l'àrea.

Escala: 1:50.000.

Primera edició autorizada por el C.S.G. el 16-12-76. Publicació de "Ediciones Telstar, Barcelona".

N.º catàleg: 376. Mides: 80 x 128'7 cm. Clixé fotogràfic: —.

44 - HOSPITALET DE LLOBREGAT - Hoja VIII - 016.

Plano topográfico del área metropolitana de Barcelona - Levantado y editado por la Comisión de Urbanismo y Servicios comunes de Barcelona y otros municipios - 1970.

Escala 1:10.000.

N.º catàleg: 377. Mides: 56 x 83 cm. Clixé fotogràfic: —.

**DIBUIXOS DE L'EVOLUCIÓ URBANA DEL NUCLI ANTIC
DE L'HOSPITALET**

45 - L'HOSPITALET 1715

Data d'execució: 1984.

Visió a vol d'ocell amb detall volumètric dels edificis i del relleu geogràfic.
Interpretació lliure i ideal basada en plànols i documentació de l'època.

Dibuix realitzat per Valentí Julià segons projectes de Francesc Marcé.

N.º catàleg: 368. Mides: 106 x 104 cm. Clicé fotogràfic: —.

46 - L'HOSPITALET 1850

Data d'execució: 1983.

Idem. Idem.

Nº catàleg: 364. Mides: 102 x 101 cm. Clixé fotogràfic: 830.

47 - L'HOSPITALET 1875

Data d'execució: 1983.

Idem. Idem.

Nº catàleg: 365. Mides: 106 x 104 cm. Clixé fotogràfic: 207.

48 - L'HOSPITALET 1900

Data d'execució: 1983.

Idem. Idem.

Nº catàleg: 366. Mides: 125 x 100 cm. Clixé fotogràfic: 216.

49 - L'HOSPITALET 1923

Data d'execució: 1983.

Idem. Idem.

Nº catàleg: 367. Mides: 125 x 100 cm. Clixé fotogràfic: 852.

NOTA: A més a més, és imminent la incorporació al catàleg del parcel.lari dels anys 30 (63 fulls), des dels anys 50 de l'actual, tots ells a escala 1:500, que permeten conèixer el creixement urbanístic de l'Hospitalet amb el màxim detall, carrer per carrer i casa per casa. Com és natural, la col·lecció cartogràfica del Museu no és exhaustiva ni molt menys i encara hi ha mancances que s'espera anar cobrint amb originals, si això és possible, o si no amb reproduccions fotogràfiques i amb elaboració de plànols nous. Una ullada a l'ATLAS DE BARCELONA, publicat pel Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya i Balears, pot ajudar a tenir una visió més completa de la cartografia relacionada amb la nostra ciutat.

b. CARTOGRAFIA ACTUAL

1- Mapes que poden trobar-se a l'Institut cartogràfic de Catalunya, Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Generalitat de Catalunya.

1 - *Geològic*

del "Mapa Geológico de España".

Instituto Geológico y Minero de España.

Escala: 1/50.000.

L'Hospitalet: Full Mapa Nacional nº 420.

Baix Llobregat: Fulls Mapa Nacional números 448, 420, 392.

2 - *Topogràfic*

del sevicio Geográfico del Ejército.

Instituto Geográfico y Catastral.

Escala: 1/50.000.

L'Hospitalet i el Baix Llobregat, són els mateixos números dels fulls del Geològic.

3 - Fotografia aèria (noms de l'Hospitalet)

Codi del vol	Data	Recobriment	Escala	Orientació	
10006	Agost	65	100 %	20000	T
10014	Maig	66	60 %	5000	S
10007	Set.	66	100 %	10000	T
20002	Juliol	67	100 %	20000	T
10053	Agost	68	20 %	12500	W
10071	Abril	69	20 %	5000	S
10079	Gener	70	100 %	18000	T
10076	Nov.	70	90 %	8000	W
10078	Nov.	70	100 %	18000	T
10108	Oct.	72	100 %	7500	T
10109	Oct.	72	100 %	20000	T
10136	Nov.	73	05 %	5000	N
10161	Gener	74	100 %	5000	T
10165	Agost	75	100 %	8000	T
20017	Set.	77	50 %	15000	N
20017	Set.	77	50 %	15000	S
20018	Febrer	80	100 %	15000	T
20030	Des.	81	50 %	15000	N
83064	Nov.	83	100 %	25000	T

2- Relació de la Cartografia Bàsica, actual i antiga, existent al servei de plànols de la ciutat de l'Ajuntament de l'Hospitalet.

PLÀNOL GENERAL HOSPITALET

1/5.000, 1 full, contravegetal, 1928.

PLÀNOL GENERAL HOSPITALET

1/5.000, 1 full, contravegetal, 1932.

PARCEL·LARI HOSPITALET

1/500, 67fulls, cartulina, 1930-1940.

PARCEL·LARI HOSPITALET

1/500, contravegetals, anys 50.

TOPOGRÀFIC SECTOR SUROEST

1/1.000, 12fulls, vegetal, 1968.

PARCEL·LARI HOSPITALET

1/500, 89fulls, vegetal, 1969, Revisat 1977.

PLÀNOL GUIA CARRERS HOSPITALET

1/5.000, 1 full, vegetal, 1976. (Actualitzat l'any 1977).

PARCEL·LARI HOSPITALET

1/1.000, 45 fulls, contravegetals, 1969, revisat 1977.

PLÀNOL DE LA CIUTAT

1/5.000, 1 full, vegetal, 1982.

PLÀNOL D'ORDENACIÓ FÍSICA. PLA GENERAL METROPOLITÀ

1/2.000, 20 fulls, vegetal, 1978, revisat 1980.

PARCEL·LARI HOSPITALET

1/500. 74 fulls, vegetal, vol 1983.

PLÀNOL DE LA CIUTAT

1/7.500. 1 full, vegetal. Última còpia 1980. No actualitzat.

PLÀNOL TOPOGRÀFIC L'HOSPITALET

1/10.000.

Exclusivament corbes de nivell cada 5 mts.

PLÀNOL TOPOGRÀFIC ÀREA METROPOLITANA

1/25.000, 1 full, vegetal, restitució vol 1970.

PLA GENERAL METROPOLITÀ L'HOSPITALET

1/10.000, 1 full, vegetal, 1976.

FOTOGRAFIA AÈREA

Vol 1967.

Vol 1975, 1/5000 aprox.

Vol 1981: 1/5000 aprox. i 1/1000 aprox.

Vol 1983.

c. GUIES URBANES DE L'HOSPITALET DEL LLOBREGAT

(Museu d'Història de la Ciutat)

1 - Guía oficial de San Feliu y su partido.

Ed. Guías Catalonia. 1927

167 pgs.

En aquesta guia s'hi inclouen tots els pobles del partit de St. Feliu de Llobregat. Sobre l'Hospitalet vegeu pàgines 51 a 90. Breument es donen unes explicacions sobre els sectors econòmics, l'activitat municipal i algunes dades sobre els barris. Hi ha 85 fotografies que ens mostren l'activitat econòmica de l'Hospitalet.

2 - *Guía oficial de Hospitalet. 1928-1929.*

56 pgs.

"Publicada por el cartero Sr. Casademunt", és solament el llistat de carrers.

3 - *Barcelona, guía general de la ciudad y de Badalona y Hospitalet.*

367 pgs.

Amb motiu de l'Exposició de 1929.

"Publicada por el ex-oficial de la guardia urbana de Barcelona, Josep M.ª Moreno".

Llistat de carrers de l'Hospitalet, sense plàtol, pgs. 361-367.

4 - *Guía de Hospitalet.*

1932.

66 pgs.

Tipografia: Santiago Vives (Barcelona).

Es limita a un llistat de carrers, pgs. 7-17, la resta majoritàriament són anuncis.

5 - *Guía oficial de las ciudades de Hospitalet y San Feliu de Llobregat.*

Publicada por S. Casademunt. 1942.

63 pgs.

Una primera part està dedicada a les ordenances municipals —drets i deures dels ciutadans—, pgs. 15-24, De l'Hospitalet solament hi ha el llistat de carrers, pgs. 25-33.

6 - *Guía de la ciudad de Hospitalet de Llobregat.*

Ed. DUC (Avda. Metro, 7. L'Hospitalet). 1948.

104 pgs.

Guía comercial e industrial de l'Hospitalet, per ordre alfabètic. No hi ha plàtol, solament llistat de carrers.

7 - *Guía oficial de la ciudad de Hospitalet de Llobregat.*

Tipografia DUC (Avda. Metro, 7, L'Hospitalet). 1952.

174 pgs.

Notes històriques, per Ramon Piñol (Institut Municipal d'Història de Barcelona). Pgs. 39-52. Anuari industrial per branques d'activitat, pgs. 99-174. Llistat de carrers, plànols per seccions i plànol general.

8 - *Guía oficial de la ciudad de Hospitalet.*

Tipografia DUC (Avda. Metro, 7, L'Hospitalet).

112 pgs + 3 fotografies.

Suposem que correspon a 1957.

Llistat de carrers i plànol general de la ciutat.

9 - *Guía oficial de la ciudad de Hospitalet.*

Ed. DUC (Avda. Metro, 7, L'Hospitalet). 1958.

154 pgs. + 3 fotografies.

Anotacions històriques de Ramon Piñol (Institut Municipal d'Història de Barcelona) i Santiafo Alvarez (Cap de la Policia Urbana de l'Hospitalet). A més del llistat de carrers, hi ha dotze plànols parcials i un de global.

10 - *Guía comarcal de la provincia de Barcelona.*

Sense data, suposem 1959.

260 pgs.

Fascículo segundo, el Pla de Barcelona. Hospitalet escrit per E. Villar.

Per l'Hospitalet, pgs. 233-259. Anotacions generals d'història, compendi d'empreses i plàtol general de la ciutat sense llistat de carrers.

11 - *Dietario-Guía industrial y comercial de la ciudad de Hospitalet.*

Ed. S. Alvarez Pastor. 1960.

540 pgs.

Llistat de carrers i plàtol general de la ciutat, hi ha una relació alfabètica del comerç, indústria i productors agrícoles (pgs. 433-538).

12 - *Guía oficial de la ciudad de Hospitalet.*

Ed. DUC (Avda. Metro, 7. L'Hospitalet). 1960.

112 pgs. + 3 fotografies.

Breu monografia local per S. Alvarez Pastor, llistat de carrers, plànols de seccions i plàtol general.

13 - *Hospitalet 68. Guía urbana de Hospitalet.*

Ed. DUC. 1968.

240 pgs. + 12 fotografies.

A més d'algunes dades sobre la història de l'Hospitalet i la seva activitat cultural, inclou un cens obrer i empresarial, segons la delegació comarcal de l'Hospitalet de la C.N.S. i un llistat de l'activitat econòmica, per ordre alfabètic i branca econòmica (pgs. 67-224).

A més del llistat de carrers hi ha 64 plànols parcials.

14 - *Hospitalet 69. Guía urbana de Hospitalet.*

Ed. La Grada. 1969.

235 pgs.

Hi ha un conjunt de dades d'interès sobre el Sindicat (C.N.S.) la Creu Roja i el tràfic urbà, així com un llistat econòmic, anuari, ordenat alfabèticament per branques d'activitat. A més del llistat de carrers i plànols parcials.

15 - *Plano-Guía de Hospitalet.*

Ed. Ponència de Cultura (Ajuntament de l'Hospitalet). 1970.

Text de F. Marcé; dibujos: V. Julià i M. Riera.

Desplegable. Plànol de la ciutat amb indicacions gràfiques dels principals centres d'interès, breus explicacions històriques sobre la ciutat i vuit fotografies.

16 - *Agenda-Guía.*

Ed. JUNO. 1972.

285 pgs.

Agenda pensada per comerciants de l'Hospitalet amb dades d'interès econòmic i cultural. Relació del comerç i la indústria per branques d'activitat (pgs. 33-54). Recopilació del programa municipal 1969-1972. Llistat de carrers i plànols de seccions.

17 - *Plano informativo de l'Hospitalet.*

Ed. Técnicos GUI-VOR. 1975.

Desplegable. Utilitzant el plànol editat per la Ponència de Cultura de 1970, i sense posar-lo al dia, i en lloc de les fotografies i explicacions, anuncis comercials.

18 - *Agenda-Guía.*

Ed. JUNO. 1973.

305 pgs.

Agenda pensada per comerciants de la ciutat, inclou, entre altres dades d'interès, un apartat sobre demografia, població activa, lloc d'origen, per professions, etc. Correspondent a 1971. Altres dades són reproduccions del "Boletín de Información Municipal", i d'articles de "Tele-Expres". Relació del comerç i la indústria més important de la ciutat i llistat de carrers i plànols per seccions.

19 - *Agenda-Guía.*

Ed. JUNO. 1974

235 pgs.

Amb les mateixes característiques que les anteriors. Amb reproduccions d'articles del Boletín de Información Municipal i altres revistes com el setmanari "Mundo" (29-IX-1973). Inclou també la relació del comerç i la indústria més important, així com els llistats de carrers i cinc plànols parcials.

20 - *L'Hospitalet. Guia informàtica i comercial.*

Ed. Ralos; ed. Tecnicas (Avda. Meridiana / (), Barcelona - 27). 1983.

66 pgs.

Llistat de carrers i plànols de la ciutat. Aquest plànol és una còpia sense actualitzar del que edità la Ponència de Cultura (Ajuntament) l'any 1970. Básicamente, aquesta és una guia de les adreces d'interès local, com escoles, esplais, associacions de veïns, centres hospitalaris, etc.